

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me
www.ombudsman.co.me

Broj: 858/22

Podgorica, 28. decembar 2023. godine

DK/DK

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 42/11, 32/14 i 21/17), nakon završenog ispitnog postupka po pritužbi XX, iz Bijelog Polja, daje sljedeće:

MIŠLENJE

I UVOD

1. XX podnijela je pritužbu zbog diskriminacije po osnovu nacionalne pripadnosti, u oblasti rada i zapošljavanja.

1.1. U pritužbi i dostavljenoj dokumentaciji, podnositeljka ukazuje da je bila u radnom odnosu na određeno vrijeme u JU OŠ „Vladislav Sl. Ribnikar“ na period od godinu dana do juna 2021. godine. Pošto je došlo do smjene direktora, na dva konkursa za radno mjesto nastavnik/ca engleskog jezika koji su objavljeni dana 15. novembra 2021. godine na koja se prijavila, za koje je ispunjavala uslove i s obzirom da je u odnosu na izabrane kandidate najduže bila raspoređena na određeno vrijeme nije bila izabrana već su izabrane kandidatkinje druge nacionalnosti. U odnosu na obje odluke o izboru podnositeljka pritužbe je pokrenula sudski postupak radi poništaja i u oba postupka donijete su prvostepene odluke kojima su usvojeni njeni tužbeni zahtjevi, a u koje su dostavljene uz dopunu pritužbe.

II ISPITNI POSTUPAK

2. Postupajući po ovoj pritužbi, u cilju utvrđivanja pravno relevantnih činjenica i okolnosti, Zaštitnik je u skladu sa odredbom člana 35 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore tražio izjašnjenje od JU OŠ „Vladislav Sl. Ribnikar“, Bijelo Polje.

2.1. U izjašnjenju se, pored ostalog, navodi da je JU OŠ "Vladislav Sl. Ribnikar" dana 13. oktobra 2021. godine raspisala konkurs za :

- profesora engleskog jezika sa punim radnim vremenom u JU OŠ "Vladislav Sl. Ribnikar",
 - profesora engleskog jezika sa nepunim radnim vremenom (15 nastavnih časova) u JU OŠ "Vladislav Sl. Ribnikar". Dalje se navodi da su uslovi po konkursu za prijem profesora engleskog jezika: 1. Profesor/ica engleskog jezika, VII nivo nacionalnog okvira kvalifikacija podnivo jedan odnosno podnivo dva (240 odnosno 300 kredita CSPK-a); 2. Položen stručni ispit za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama, odnosno dozvolu za rad (licenca); 3. Crnogorsko državljanstvo.

2.2. Nadalje, navodi se da je kandidat bio dužan da dostavi Uvjerenje da se protiv njega ne vodi krivični postupak i uvjerenje o zdravstvenom stanju od nadležnih ustanova. Svi prijavljeni kandidati su ispunjavali tražene uslove po konkursu i to nije osporavano. Kako zakonom nani konkursom nijesu dati dodatni uslovi odnosno kriterijumi koji bi uticali da se izvrši izbor između onih koji ispunjavaju uslove, direktor škole je koristeći svoje pravo da vrši izbor nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika na prijedlog komisije u skladu sa Statutom, imao u vidu sledeće činjenice: Specijalističke studije, Osnovne studije, Stručni ispit, Ukupan staž do dana donošenja odluke o prijemu, Staž u JU OŠ „Vladislav Ribnikar do dana donošenja odluke o prijemu.

Prezime i ime	Osnovne studije	Specijalističke studije	Stručni ispit	Ukupan staž do dana donošenja odluke o prijemu	Stož u JU OŠ „Vladislav Ribnikar“ do dana donošenja odluke o prijemu.
XX	„C"8,18	„C"8,22	10	5 godine, 5 mjeseci i 10 mjeseci, 4 dana dana	7 mjeseci i 10 dana
YY	„C"8,38	„C"8,42	9	5 godina, 7 mjeseci, 18 dana	3 godine, 10 mjeseci, 28 dana
QQ	„B"9,18	„B "9,42	8,67	5 godina, 1 mjesec, 23 dana	2 mjeseca i 10 dana

2.3. Takođe se navodi da se razmatrajući dokumentaciju može utvrditi da izabrane kandidatkinje u odnosu na XX imaju bolje rezultate koje su ostvarile na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Dodaje se da su netačni navodi da je podnositeljka pritužbe radila u JU OŠ „Vladislav Sl. Ribnikar" duže od oba primljena kandidata, što se može vidjeti iz tabele kao

i iz fotokopije radnih knjižica. XX je radila u JU OŠ "Vladislav Sl. Ribnikar" 7 mjeseci i 10 dana na određeno vrijeme. Nesporno je da je podnositeljka pritužbe pokrenula postupak pred Osnovnim sudom, vezano za raspisane konkurse, te da je presudom tog suda, kao i presudom Višeg suda usvojen tužbeni zahtjev tužilje. Međutim, predmet tužbenog zahtjeva nije bio ponovni izbor kandidata niti je sud isto naložio, već obrazloženje odluke o izboru i tuženi je postupio po pravosnažnoj presudi, i odluku obrzložio.

2.4. Napominju, da sporna odluka nije bila obrazložena samo iz razloga što ne postoje kriterijumi za obrazlaganje iste, a izbor je izvršen na osnovu predloga komisije, koja je izvršila uvid u dokumentaciju prijavljenih kandidata i dala svoj predlog, što ukazuje na to da direktor nije samovoljno izvršio izbor, već je pored predloga, razmatrajući kompletnu priloženu dokumentaciju, cijenio da će izabrani kandidat najbolje obavljati poslove na tom radnom mjestu.

2.5. Takođe, ističu da nakon prijema izabranih kandidata, a na zahtjev podnositeljke pritužbe, izvršen je inspekcijski nadzor od strane inspekcije rada i prosvjetne inspekcije. Kako inspektor rada, tako i prosvjetni inspektor, nakon izvršene kontrole donijeli su zaključak da je prijem izvršen u skladu sa zakonom i da ne postoje nepravilnosti tokom izbora. Na osnovu svega navedenog, smatraju da nema mjesta navodima XX da se direktor vodio nacionalnom pripadnošću kandidata, već se rukovodio interesima škole i cijenio da će iz gore navedenih razloga izabrani kandidati YY i QQ najbolje obavljati poslove na tim radnim mjestima.

III ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, pritužbe, dostavljenog izjašnjenja i pribavljene dokumentacije utvrđene su sljedeće činjenice i okolnosti relevantne za donošenje mišljenja:

3.1. Iz Odluke o izboru kandidata JU OŠ „Vladislav Ribnikar“ br.02-100/23-207/1, od 7. februara 2023. godine, proizilazi da je na radno mjesto profesora/ice engleskog jezika u Matičnoj školi, na neodređeno vrijeme počev od 12. novembra 2021. godine, za nepuno radno vrijeme (15 nastavnih časova nedeljno) primljena QQ.

3.2. Iz presude Osnovnog suda u Bijelom Polju, P.br.861/2022/21, od 30. novembra 2022. godine, proizilazi da je usvojen tužbeni zahtjev tužilje (podnositeljke pritužbe) i poništena odluka tužene (JU OŠ „Vladislav Ribnikar“, Bijelo Polje) broj 1326, od 11. novembra 2021. godine.

3.3. Iz presude Osnovnog suda u Bijelom Polju P.br. 690/21, od 17. novembra 2022. godine proizilazi da je usvojen tužbeni zahtjev tužilje (podnositeljke pritužbe) i poništena kao nezakonita odluka tužene JU OŠ „Vladislav Ribnikar“, Bijelo Polje broj 1327, od 11. novembra 2021. godine.

3.4. Iz presude Višeg suda u Bijelom Polju, Gž.br.2049/22, od 16. januara 2023. godine proizilazi da je žalba odbijena kao neosnovana i potvrđena prvostepena presuda P.br.861/2022/21, od 30. novembra 2022. godine.

3.5. Iz zapisnika o izvršenom inspekcijskom nadzoru Odsjeka za inspekciju za prosvjetu br.0501-741/21-8960/3, od 19. novembra 2021. godine, proizilazi da nijesu utvrđene nepravilnosti od strane prosvjetne inspektorke.

IV RELEVANTNI PROPISI

4.1. Ustav Crne Gore:

„Član 8

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu.

Član 17 stav 2

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.“

4.2. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Član 14.

Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.“

4.3. Zakon o zabrani diskriminacije („Službeni list Crne Gore“ br. 46/10, 18/14 i 42/17):

„Član 2.

Zabranjen je svaki oblik diskriminacije, po bilo kom osnovu.

Diskriminacija je svako pravno ili faktičko pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno propuštanje postupanja prema jednom licu, odnosno grupi lica u odnosu na druga lica, kao i isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva nekom licu u odnosu na druga lica, koje se zasniva na rasi, boji kože, nacionalnoj pripadnosti, društvenom ili etničkom porijeklu, vezi sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jeziku, vjeri ili uvjerenju, političkom ili drugom mišljenju, polu, promjeni pola, rodnom identitetu, seksualnoj orijentaciji i/ili interseksualnim karakteristikama, zdravstvenom stanju, invaliditetu, starosnoj dobi, imovnom stanju, bračnom ili porodičnom stanju, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugim ličnim svojstvima.“

4.4. Zakon o radu ("Službeni list Crne Gore", br. 74/19, 008/21, 59/21, 68/21, 145/21):

„Član 7

Zabranjena je neposredna i posredna diskriminacija lica koja traže zaposlenje, kao i zaposlenih, s obzirom na rasu, boju kože, nacionalnu pripadnost, društveno ili etničko porijeklo, vezu sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jezik, vjeru ili uvjerenje, političko ili drugo mišljenje, pol, promjenu pola, rodni identitet, seksualnu orijentaciju, zdravstveno stanje, invaliditet, starosnu dob, imovno stanje, bračno ili porodično stanje, trudnoću, pripadnost grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji, sindikalnoj ili drugoj organizaciji, ili neko drugo lično svojstvo.

Član 8 stav 1

Neposredna diskriminacija, u smislu ovog zakona, jeste svako postupanje uzrokovano aktom, radnjom ili nečinjenjem, kojim se dovodi, kojim je bilo dovedeno, odnosno kojim može biti dovedeno u nepovoljniji položaj lica koje traži zaposlenje, kao i zaposleni, u odnosu na drugo lice koje traži zaposlenje ili zaposlenog po nekom od osnova iz člana 7 ovog zakona.

4.5. Zakon o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br.42/11, 32/14, 21/17):

„Član 41 stav 1

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.“

V OCJENA ZAŠTITNIKA

5. Podnositeljka je u pritužbi, u suštini, ukazala na diskriminaciju u oblasti rada i zapošljavanja po osnovu nacionalne pripadnosti.

6. Zaštitnik podsjeća da diskriminaciju, čine sljedeći elementi, i to: 1. nejednako postupanje mora biti zasnovano na pravno zaštićenom ličnom svojstvu pojedinca/ke; 2. nejednako postupanje mora biti u uporedivim činjenično - pravnim situacijama i 3. mora postojati lice ili grupa lica u odnosu na koju navodna žrtva diskriminacije poredi nejednak, odnosno nepovoljan tretman.¹ Takođe, jedan od standarda je ispitivanje da li je različito postupanje u sličnim činjenično-pravnim okolnostima, odnosno jednako postupanje u značajno različitim okolnostima, razumno i opravdano. Različito pravno postupanje, prema shvatanju Evropskog suda, može se objektivno i razumno opravdati kad ima legitimni cilj i kad su sredstva koja se primjenjuju razumno srazmjerna legitimnom cilju koji se želi postići².

7. U smislu ispitivanja potencijalne diskriminacije, Zaštitnik je u kontradiktornom postupku zatražio i pribavio izjašnjenje na navode iz pritužbe od JU OŠ „Vladislav Ribnikar“. U samom

---

¹ ESLJP, *Andrejeva protiv Latvije* [GC], br. 55707/00, presuda od 2009. godine

² Ibid.

izjašnjenju su negirani navodi o diskriminaciji podnositeljke pritužbe, a postupanje ustanove u konkretnom slučaju doveli su u vezu sa objektivnim kriterijumima kandidatkinja.

8. Prije svega, ukazujemo da diskreciono ovlašćenje prilikom izbora kandidata/kinje ne znači da se to ovlašćenje može arbitrarno upotrebljavati, već znači da na konkretno radno mjesto bude izabran kandidat/kinja koji će najbolje obavljati poslove tog radnog mjesta. Sa druge strane, kako bi se ovaj interes ostvario u postupku izbora kandidata/kinje moraju biti primijenjeni objektivni i mjerljivi kriterijumi, kako bi se sa sigurnošću utvrdilo koji je kandidat/kinja zaista najbolji/a. Radi zauzimanja stava o tome da li su prilikom izbora kandidatkinje primijenjeni objektivni i mjerljivi kriterijumi, Zaštitnik je razmatrao i izjašnjenje direktora Škole na navode iz pritužbe, kao i Odluku o izboru kandidatkinje.

9. Direktor Škole donio je Odluku, od 7. februara 2023. godine, a postupajući po presudi Osnovnog suda u Bijelom Polju, P.br.861/2022/21, od 30. novembra 2022. godine. Kako je u vezi sa pravom na obrazloženu odluku, kao segmentom prava na pravično suđenje, već odlučeno pred nadležnim sudskim instancama, to Zaštitnik ne može meritorno razmatrati odluke o izboru sa aspekta povrede tog prava, jer je o tome već odlučeno.

10. Drugu odluku kojom je odlučeno o izboru druge kandidatkinje YY, Zaštitnik nije imao u spisima predmeta ali je raspolagao presudama Osnovnog suda u Bijelom Polju P. Br. 690/21 i P.br.861/2022/21 - obje radi poništaja odluke po predmetnim konkursima po tužbi podnositeljke pritužbe u kojima su usvojeni tužbeni zahtjevi. U momentu dostavljanja izjašnjenja od strane Škole, presuda P.br.861/2022/21 je postala pravosnažna dok za drugu presudu, Zaštitnik nema informaciju o sticanju pravosnažnosti. S obzirom da su sudski postupci vođeni radi poništaja odluke, i da je sud u obje presude zauzeo stav da su odluke nezakonite, te da odluke ne sadrže potrebna obrazloženja, ova institucija neće se baviti utvrđivanjem te povrede prava.

11. Vraćajući se na ispitivanje diskriminacije, Zaštitnik primjećuje da u Odluci o izboru kandidatkinje nijesu navedeni jasni, konkretni, objektivni i mjerljivi razlozi/kriterijumi na osnovu kojih bi podnositeljka pritužbe (kao i ostale kandidatkinje) bila/e upoznata/e šta je opredijelilo poslodavca za izbor kandidatkinje/a. Iako je navedeno da se Odluka o izboru zasniva na nalazu Komisije, mišljenje i nalaz Komisije ne čine itegralni dio odluke. Međunarodni standardi su na stanovištu da bi se protivna strana oslobodila odgovornosti za povredu načela jednakosti, mora dokazati da je sporno postupanje zasnovano na objektivnim, razumnim i nepristrasnim razlozima, na koji način dokazuje postojanje

legitimnog cilja za učinjenu nejednakost³ to je bilo nužno da Škola da jasne razloge za izbor kandidatkinja.

12. Iako mjerljivi kriterijumi nijesu sadržani u Odluci o izboru, isti su sadržani u izjašnjenju Škole i u suštini se zasnivaju na rezultatima, odnosno prosječnoj ocjeni sa osnovnih i specijalističkih studija, kao i ukupnom stažu do dana donošenja Odluke o prijemu i stručnom ispitu. Navedeni razlozi predstavljaju relevantne razloge za donošenje odluke o izboru. Takođe, Zaštitnik ukazuje da nema mandat da mijenja, ukida ili poništava akte organa, a kod izvjesno objektivnih i mjerljivih kriterijuma za izbor nije mogao utvrditi diskriminaciju na štetu podnositeljke pritužbe. Tim prije, što podnositeljka pritužbe prema dostavljenim podacima ima manji prosjek i sa osnovnih i specijalističkih studija od druge dvije kandidatkinje, a od jedne kandidatkinje i manje staža do dana donošenja odluke.

13. Iako se u konkretnom slučaju, prema stanju u spisu predmeta kod Zaštitnika, nije mogla utvrditi diskriminacija, Zaštitnik

UKAZUJE:

JU OŠ „Vladislav Ribnikar“ Bijelo Polje

- Da ubuduće odluke o izboru kandidata/kinja zasniva na jasnim, mjerljivim i objektivnim kriterijumima, odnosno pretežnim razlozima, sa poukom o pravnom lijeku.

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Nerma Dobardžić**

Dostaviti:

Podnositeljki pritužbe;

JU OŠ „Vladislav Ribnikar“ Bijelo Polje;

U spise predmeta

---

³ ESP, Case Colin Wolf v. Stadt Frankfurt am Main, C-229/08